

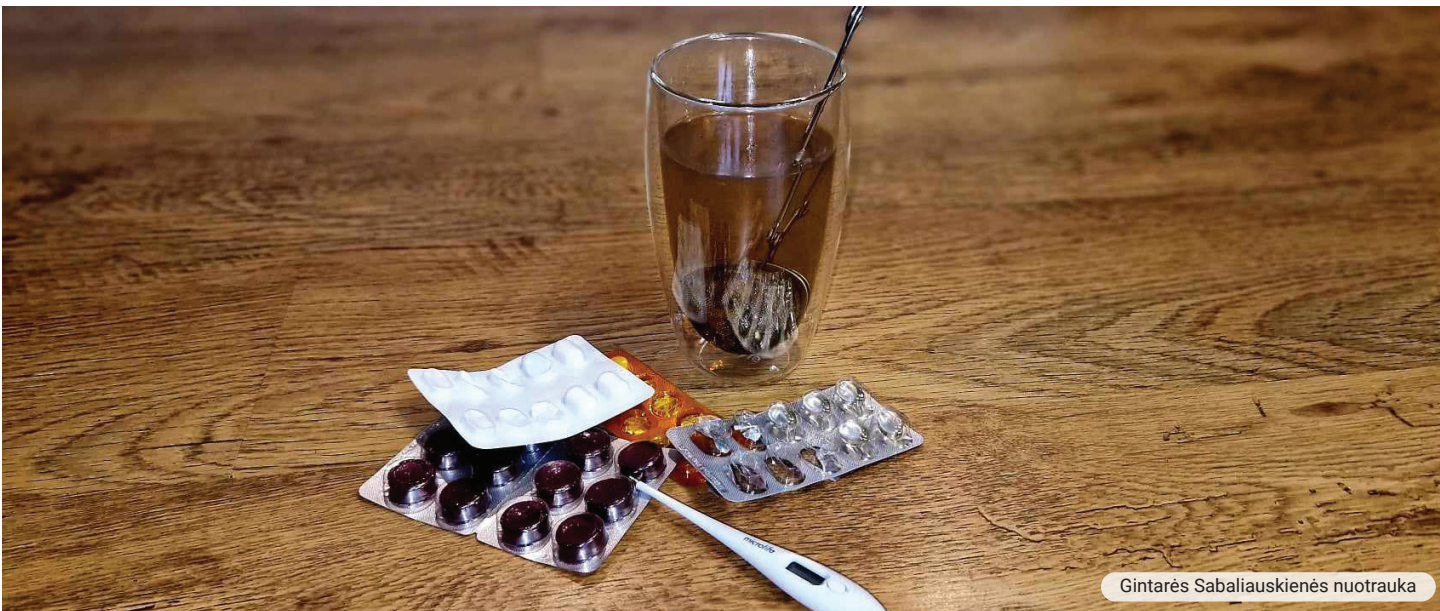
MIESTO

Laikraštis

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms

2023 m. lapkričio 23 d., ketvirtadienis, Nr. 6 (1822) / ML

Įsibėgėjant ligų sezonui, marijampoliečiai ir nuo gripo, ir nuo COVID-19 skiepijasi kur kas aktyviau nei pernai

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

Vaistai

Gintarė Sabaliauskienė

Peršalimo ligų sezonas įprastai prasideda spalio mėnesį ir piką pasiekia žiemą. Taigi, šiuo metu gydymo įstaigose – vis daugiau karščiavimu, kosuliu, gerklės skausmu ar bendru silpnumu besiskundžiančių gyventojų.

Marijampolės pirminės sveikatos priežiūros centro direktoriaus pavaduotojas Andrius Kraulėda pastebi, kad pacientų srautų didėjimas įstaigoje pasijuto jau nuo pat spalio mėnesio pradžios. O apskritai šaltuoju sezonu į gydytojus kreipiasi maždaug 35 proc. daugiau gyventojų nei įprastai.

„Žmonės skundžiasi padidėjusia temperatūra, gerklės skausmu, sloga (užgulusia nosimi) ir kosuliu. Pagrindinės ligos – virusų sukeltos ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos“, – sako Marijampolės pirminės sveikatos priežiūros centro šeimos gydytoja Valentina Gataveckienė, pridurianti, kad dažniausiai serga darbingo amžiaus asmenys ir vaikai.

Gydytoja pažymi, kad ne visi, pajutę sveikatos sutrikimus, kreipiasi į gydymo įstaigas. Besigydantiems namuose medikė pataria nepamiršti pakankamo skysčių vartojimo, patalpų vėdinimo, lovos režimo, imuninės sistemos stiprinimo vartojant vitaminą C, cinką, seleną, ežiulės preparatus. Taip pat – būtina laikytis tinkamos rankų higienos bei vengti sąlyčio su kitais asmenimis. Ir, be abejojimo, atidžiai stebėti savo būklę.

„Į gydymo įstaigą rekomenduojame kreiptis nedelsiant, jeigu paciento būklė/simptomai palaiapsniui blogėja net ir nesant aukštai temperatūrai ir/arba, jeigu paciento temperatūra laikosi ne mažiau nei 38 °C tris dienas iš eilės bei jos neina numalšinti vaistais“, – pabrėžia V. Gataveckienė.

Bet kokia liga nėra maloni ir susirgti, žinoma, nenori niekas. Todėl šiuo laikotarpiu labai svarbi prevencija, imuniteto stiprinimas ir savęs saugojimas. Medikai primena visų pirma vengti kontakto su sergančiais, būnant viešosiose susibūrimo vietose dėvėti medicinines kaukes bei laikytis tinkamos rankų higienos. Taip pat laikytis tinkamo darbo - poilsio režimo ir pagal galimybes būti gryname ore. Išvengti virusinių ligų arba sušvelninti jų pasekmes padeda ir skiepai.

Primenama, kad nemokamai pasiskiepyti nuo gripo gali rizikos grupėms priskiriami asmenys: 65 m. amžiaus ir vyresni, sergantys lėtinėmis ligomis, socialinės globos ir slaugos įstaigų gyventojai, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai, nėščiosios (bet kuriuo nėštumo laikotarpiu).

Nemokamai pasiskiepyti COVID-19 vakcina galima visiems nuo 6 mėn. amžiaus ir vyresniems, privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiems gyventojams.

Anot Marijampolės pirminės sveikatos priežiūros centro direktoriaus pavaduotojo Andriaus Kraulėdos, marijampoliečiai šiemet skiepijasi kur kas aktyviau nei pernai: „Prasidėjus šių

metų šaltajam sezonui, nustatyta, kad Marijampolės PSPC per pastaruosius 2 mėnesius jau yra sunaudota (paskiepyta) visa šiam sezonui užsakyta (1000 vnt.) nemokama (valstybės finansuojama) gripo vakcina. Praėjusiais metais tai buvo padaryta per 3 mėnesių laikotarpį.“

Taip pat stebimas ir COVID-19 vakcinacijos padidėjimas.

„Per pastaruosius 2 mėnesius jau paskiepyta daugiau nei 200 asmenų, kai tokiu pačiu ataskaitiniu laikotarpiu praėjusiais metais tokių asmenų buvo tik kiek daugiau nei 30“, – skaičiuoja A. Kraulėda.

Gyventojai, besilankantys privačiose gydymo įstaigose, dėl skiepų turėtų kreiptis į savo šeimos gydytoją. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras primena, kad vieno vizito metu galima pasiskiepyti gripo vakcina, nuo pneumokokinės infekcijos ir COVID-19 ligos. Nusprendus skiepytis, rekomenduojama pasitarti su savo šeimos gydytoju, pediatru.

O visiems vertėtų prisiminti ir dar keletą pagrindinių taisyklių: imuniteto per keletą savaičių nesustiprinsite, tai reikia daryti visus metus; susirgus vaikui, jokia būdu jo nevesti į gydymo įstaigą, kad ir kaip sudėtinga vaiko priežiūrą suderinti su neatidėliotinais darbais; ir vaikams, ir suaugusiems gerti priešvirusinius vaistus, kuriuos paskyrė gydytojas, o ne rekomendavo kaimynė; į darbą grįžti tik visiškai pasveikus; saugoti save ir kitus.

Šiame numeryje skaitykite:

2 psl. Marijampoliečiai raginami aktyviau prisidėti prie paramos Ukrainai

Jau antrus metus iš eilės Marijampolės „Rotary“ klubas bei Marijampolės savivaldybė ruošia didelę siuntą, kuri iškeliaus į Ukrainą.

2 psl. Antroji mokytojų streiko banga Marijampolėje – menka

Lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo darbuotojų profesinė sąjunga šalies mokyklose atnaujino mokytojų streiką.

3 psl. Prieš statant vėjo elektrines – poveikio aplinkai vertinimas: kaip jis atliekamas?

3 psl. Netikėčiausi kūrybiniai atradimai stebino marijampoliečius

Marijampolės Evangelikų liuteronų bažnyčioje lapkričio 17 d. įvyko renginys „Netikėčiausi kūrybiniai atradimai“.

4 psl. Šiandien – Lietuvos kariuomenės diena

Sveikiname karius, o skaitytojus kviečiame iš arčiau pažvelgti į pajėgumus Marijampolėje

4 psl. Baigiasi paspirtukų sezonas

Jau trečius metus marijampoliečiai savo kelionėms mieste turi galimybę rinktis ekologišką alternatyvą – populiariusius elektrinius paspirtukus.

5 psl. Klausiamo Marijampolės politikų:

Kaip manote, ar Marijampolėje tikslingai planuojamos ir įsisavinamos ES skiriamos lėšos?

6 psl. Mačiuliškių kaimo etnoarchitektūrinė sodyba – vienintelė tokia savivaldybėje

Ar žinote, kokį kultūrinį paveldą turime ir galime didžiuotis?

Marijampoliečiai raginami aktyviau prisidėti prie paramos Ukrainai

Laura Anelauskaitė - Jakštienė

Miestai pamažu ruošiasi Kalėdoms – viena po kitos skelbiamos datos, kada bus įžiebtos kalėdinės eglės, gatvės puošiasi šventiniais žiburiais. Jau sulaukėme ir pirmo sniego. Kaip gera po darbų sugrįžti į šiltus namus, apkabinti artimuosius ir ramiai užmigti, žinant, kad už lango – vis dar taika.

Turbūt nereikia priminti, kad ne visur pasaulyje taip ramu. Vasarį bus dveji metai, kai Ukrainoje prasidėjo karas ir mūsų suvokimas apie pasaulį, kuriame gyvenome, sugriuvo tarsi kortų namelis: kaip, gyvenant 21 amžiuje, žmonės dar gali kariauti dėl to, kas jiems turėtų priklausyti ir be kovos – už laisvę.

Lietuviai visada išreiškė labai didelį palaikymą ukrainiečiams, šie metai – ne kitokie. Jau antrus metus iš eilės Marijampolės „Rotary“ klubas bei Marijampolės savivaldybė ruošia didelę siuntą, kuri iškeliausi į Ukrainą.

Pakalbintas Marijampolės „Rotary“ klubo prezidentas Darius Kemeraitis

pasakoja, jog gavo prašymą iš Černovogrado miesto pagelbėti tam tikrais daiktais: ateinant žiemai ima stigti šiltų rūbų, lovų, čiužinių, krosnelių, generatorių, viryklių ir dar daug kitų dalykų, net ir pačių paprasčiausių – tokių, kaip higienos reikmenys. Marijampolės savivaldybės fojė yra speciali dėžė, į kurią kiekvienas miesto gyventojas raginamas įdėti higienos priemonių – nesvarbu, ar tai sauskelnės, ar dantų pasta, ar šampūno buteliukas.

Na, o sausio 19 dieną bus rengiamas paramos Ukrainai koncertas – visa suma už nupirktus bilietus bus panaudota nupirkti daiktams, kurių Černovogradui labiausiai stinga. Paramos koncerto metu tikimasi surinkti 30 tūkst. eurų. Jau kiek daugiau nei už savaitės bus pradėti platinti ir bilietai. Praeitais metais surengtas koncertas Ukrainai paremti sulaukė didelės sėkmės, o D. Kemeraitis džiaugiasi, kad Marijampolės savivaldybė palaiko šią

Marijampolės Rotary klubo archyvo nuotr.

Marijampolės Rotary klubo archyvo nuotr.

„Rotary“ klubo iniciatyvą ir prisideda prie renginio. Taip pat jis didžiuojasi ir „Rotaract“ klubo savanoriais, kurių raginti padėti niekada nereikia – jie savanoriauja iš visos širdies.

Be to, D. Kemeraitis primena, kad savivaldybės fojė esanti dėžė, skirta gyventojų aukoms, dar gana tuščia, ir primena, kad laiko pasidalinti gerumu dar yra – **paramos laukiama iki lapkričio 30 dienos.**

„Šiandien Ukrainai pagalbos reikia ne mažiau nei bet kada, o kas kitas jiems padės, jei ne mes – išlikdami žmonės žmonėms. Kiekvienas padėti raginamas

pagal savo galimybes: nesvarbu, ar tai pastos tūbelė, ar kiek didesnė parama – viskas yra labiau reikalinga, nei mes galime įsivaizduoti,“ – nelikti žmones abejingais ragina „Rotary“ klubo prezidentas.

Iš tiesų, pasaulyje viskas taip greitai keičiasi, kad turbūt bene vienintelis dalykas, dėl kurio apskritai gyvenime galime būti užtikrinti – jo nepastovumas. Niekada negalime būti užtikrinti, kad tų klaikių, karą skelbiančių sirenų, neišgirsime patys. Gerumas visada sugrįžta bumerangu. Dalinkimės juo ir prisidėkime prie šios kilnios akcijos.

Antroji mokytojų streiko banga Marijampolėje – menka

Gintarė Sabaliauskienė

Lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo darbuotojų profesinė sąjunga šalies mokyklose atnaujino mokytojų streiką.

Profesijos pirmininkas Andrius Navickas streiko išvakarėse žadėjo, kad antroji streiko banga bus gerokai galingesnė, tačiau Marijampolės savivaldybės mokyklose kol kas – ramu. Pirmąją dieną prie streiko prisijungė viena mokykla – Jono Totoraičio progimnazija. Čia streikavo 9 pedagoginiai darbuotojai (8 iš jų mokytojai).

Kaip „Miesto laikraščiui“ sakė LSDPS Marijampolės sav. susivienijimo Jono Totoraičio progimnazijos profesinės organizacijos pirmininkas Antanas Mikuckis – mokytojai tiesiog pavargo: „Mokytojai nusivylė arogantišku valdžios požiūriu, nieko nebesitiki ir nuleido rankas“.

Kiek truks ši streiko banga, priklausys

nuo Seimo sprendimų, priimant kitų metų valstybės biudžetą. Tikimasi, kad parlamentarai išgirs profesinės sąjungos prašymą kitais metais didinti mokytojų atlyginimus ne 21 proc., kaip numatė Švietimo ministerija, o 32 procentais.

Primename, kad su kitomis keturiomis pedagogų profesinėmis sąjungomis ministerija rado susitarimą. Dėl mokytojų darbo sąlygų gerinimo susitarė ir sutartį su Švietimo ministerija pasirašė Lietuvos švietimo ir mokslo profesinė sąjunga, Švietimo ir mokslo profesinė sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas, Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“.

Atnaujintos sutarties projekte užfiksuota, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. skiriama papildomų lėšų darbo užmokesčiui didinti 10 proc., nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. – ne mažiau kaip 10 proc.

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

Prieš statant vėjo elektrines – poveikio aplinkai vertinimas: kaip jis atliekamas?

Vėjo energetikos plėtra aktyviai vyksta visoje Lietuvoje ir viena svarbiausių tokių projektų vystymo dalių yra poveikio aplinkai vertinimas. Vis dėlto, daugeliui tai skamba kaip burtažodis, kurio prasmė iki galo nėra aiški. Tad kas yra poveikio aplinkai vertinimas, kas jį vykdo, kaip tai vyksta ir kas yra tirama?

Kas yra poveikio aplinkai vertinimas?

Vėjo elektrinių veikla yra priskiriama viešajam interesui ir laikoma svarbia veikla valstybei bei visuomenei, tačiau ši veikla gali daryti ir poveikį aplinkai. Planuojant vėjo elektrinių parkus, poveikio aplinkai vertinimas yra vienas svarbiausių etapų, o jo procesą reglamentuoja Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas. Būtent šiame įstatyme yra nurodyta, kad planuojant 7 ir daugiau vėjo elektrines, vertinimą atlikti yra būtina.

„Poveikio aplinkai vertinimas yra planuojamos ūkinės veiklos galimo poveikio aplinkai nustatymas, apibūdinimas ir įvertinimas, kurio metu nustatomas galimas tiesioginis ir netiesioginis planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, gyvūnijai ir augalijai, dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, orui, vandeniui, klimatui, kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei, materialinėms vertybėms ir nekilnojamoms

kultūros vertybėms bei šių aplinkos komponentų tarpusavio sąveikai. Svarbu ir tai, kad poveikio aplinkai vertinimo metu numatomos ir priemonės, kaip išvengti neigiamo poveikio aplinkai ar jį sumažinti. Pagal atliktą vertinimą atsakinga institucija nusprendžia, ar planuojama ūkinė veikla leistina pasirinktoje vietoje“, – komentuoja Vytautas Belickas, poveikio aplinkai vertinimus atliekančios bendrovės „Sweco Lietuva“ aplinkosaugos ir planavimo skyriaus vadovas.

Vertinimą atlieka remiantis patvirtintomis metodikomis ir kompiuteriniu modeliavimu

Poveikio aplinkai vertinimą atlieka aplinkosaugos bei inžinerijos bendrovės, kuriose dirba įvairių sričių patyrę specialistai. Poveikio aplinkai vertinimo metu planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje gali būti atliekami ir lauko tyrimai bei stebėjimai. Vertinimo metu galima planuojamos ūkinės veiklos poveikį ekspertai modeliuoja ir prognozuoja patvirtintais matematiniais modeliais bei metodikomis.

„Poveikio aplinkai vertinimo pradžioje įvertinama teritorijos esama būklė ir patikrinama, ar planuojamos vėjo elektrinės nepatenka į teisės aktuose apibrėžtas teritorijas, kuriose jų statyba ir veikla draudžiama. Atliekant poveikio aplinkai ir visuomenės

sveikatai vertinimą, specialiomis kompiuterinėmis programomis yra modeliuojamas planuojamų vėjo elektrinių sukeltas triukšmas bei šešėlių mirgėjimas ir jų sklaida. Gauti rezultatai lyginami su teisės aktuose nustatytais ribinėmis vertėmis. Nustačius, kad planuojamų vėjo elektrinių keliamo triukšmo lygis ar šešėlių mirgėjimas artimiausioje gyvenamosios ar visuomeninės paskirties aplinkoje viršija ribines vertes, siūlomos neigiamo poveikio išvengimo ar sumažinimo priemonės, pavyzdžiui, atsiskaitant konkrečios vėjo elektrinės ar keičiant jos vietą, parametrus ar taikant kompensacines priemones“, – komentuoja V. Belickas.

Poveikis paukščiams tiriamas itin atsakingai

Poveikio aplinkai vertinimas

yra kompleksinis darbas, kuriame dalyvauja įvairių sričių ekspertai. Vėjo elektrinių galimą poveikį paukščiams ir šikšnosparniams vertina ornitologai ir bioįvairovės specialistai. Jau daugiau kaip dešimt metų tokius vertinimus atlieka Lietuvos ornitologų draugija.

„Poveikio aplinkai tyrimas gana tiksliai numato galimas rizikas, todėl šis etapas yra itin svarbus. Juo nustatoma, ar vėjo elektrinių parkas ir atskiros jo jėgainės gali kelti riziką ir daryti reikšmingą poveikį paukščiams ir šikšnosparniams.

Norint šias rizikas įvertinti, analizuojama yra keliais aspektais: vertinama, ar teritorijoje yra saugomų rūšių, ar yra jautrių vėjo energetikos poveikiui paukščių, tikrinama, ar ten nėra potencialios paukščių veisimosi ar maitinimosi buveinės, taip pat būtina įvertinti, ar toje teritorijoje

nevyksta intensyvi paukščių ar šikšnosparnių migracija.

Dažniausiai rizikingiausios vietos yra prie miškų, vandens telkinių, o mažiausiai rizikas keliančios – atvirose erdvėse, ypač dirbamuose laukuose“, – komentuoja Lietuvos ornitologų draugijos direktorius Liutauras Raudonikis.

Pasak jo, tik tie projektai, kurie atitinka poveikio aplinkai kriterijus ir nekelia reikšmingų rizikų paukščiams bei šikšnosparniams, gauna sprendimų priėmėjų pritarimą parką vystyti toje numatytoje teritorijoje. Jei paaiškėja, kad reikšminga neigiama įtaka egzistuoja, parkas ar konkrečios jo jėgainės statomos būti negali: „Jei sprendimų priėmėjai mato, kad jėgainė gali kelti grėsmę, tada tokie projektai tvirtinami pilna apimtimi nėra, reikalaujama konkrečių jėgainių nestatyti ir ieškoti kitų sprendimų.“

Asociatyvi nuotrauka

Netikėčiausi kūrybiniai atradimai stebino marijampoliečius

Gabija Dubauskaitė

Marijampolės evangelikų liuteronų bažnyčioje lapkričio 17 d. įvyko renginys „Netikėčiausi kūrybiniai atradimai“. Tai – projekto „Pasaulio sūduviečiai 2023“, kuriam vadovauja Onutė-Birutė Surdokienė, dalis, kurios metu buvo pristatytas mokslininko ir menininko dr. Audriaus Plioplio genealus kūrybinis atradimas – Voiničiaus rankraščio „atgaivinimas“. Daug tyrinėtojų bandė tekstą perskaityti pasitelkę ir senąsias, mirusias kalbas, ir naujuosius iššifravimo būdus, tačiau į rankraščio paslaptis ir prasmę pavyko prasiskverbti tik dr. A. Pliopliui.

Manoma, kad knyga parašyta 1404-1428 metais. Rankraščių dabar sudaro 248 pergamentiniai puslapiai, parašyti žąsies plunksna. Juose analizuojama

botanika, astronomija, biologija, kosmologija, farmacija. Simboliai remiasi fonetinėmis ir ortografinėmis taisyklėmis. Tai pastebėjęs, dr. A. Plioplys nujautė, jog tai gali būti muzikinis tekstas. Rankraštyje dominuoja moterų ir augalų iliustracijos, šis kūrinys yra moterų sveikatinimo šaltinis.

Odetos Pučinskienės vedamos dr. A. Plioplio atradimų keliu, astronomijos, botanikos ir biologijos knygos dalys bažnyčioje suskambo Mindaugo Radzevičiaus vadovaujamo Česlovo Sasnausko kamerinio choro moterų balsais. Rankraštyje gausu kalendorių, astrologinių brėžinių, nes viduramžiais tai buvo svarbi gydymo dalis. Šriftą ir piešinius žiūrovai tyrinėjo klausydamiesi Marijampolės meno mokyklos kūrybinio jaunimo atliekamų kūrinių smuiku, violončele bei fortepijonu.

Kaip netikėtas kūrybinis atradimas buvo eksponuojama dailininkės Aušrinės Dubauskienės meninės knygrišystės miniatiūrinių knygelių paroda.

Projektas „Pasaulio sūduviečiai“ marijampoliečius jau ne pirmus metus stebina netikėtais atradimais. Tad laukiame, kuo nustebins kitąmet.

A. Plioplio nuotraukos

Lapus nuskenavo dr. A. Plioplys studijuodamas rankraščius

Šiandien – Lietuvos kariuomenės diena

Sveikiname karius, o skaitytojus kviečiame iš arčiau pažvelgti į pajėgumus Marijampolėje

Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono nuotrauka

Gintarė Sabaliauskienė

Lapkričio 23-ioji – Lietuvos kariuomenės diena. 1918 metų vasario 16 dieną buvo paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės aktas, o tų pačių metų lapkričio 23 dieną sukurta Lietuvos kariuomenė, išleistas pirmasis įsakymas kurti Lietuvos ginkluotąsias pajėgas.

Taigi, šiemet Lietuvos kariuomenė mini 105-ąsias atkūrimo metines.

Šia proga kviečiame iš arčiau susipažinti su Lietuvos kariuomenės pajėgumais Marijampolėje – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos batalionu.

„Miesto laikraščio“ kalbintas Vytenio bataliono štabo S5 skyriaus viršininkas kapitonas Lukas Uleckas sako, kad pagrindinė bataliono užduotis – teikti bendrąją logistinę paramą Lietu-

vos kariuomenės vienetams: „Šiuo tikslu bataliono kariai nuolat kelyje ir pratybų vietose, kur teikia logistinę paramą draugiškiems daliniams ir sąjungininkams, kurių poreikis susideda iš apgyvendinimo, sanitarijų paslaugų, maitinimo, degalų pildymo ir transportavimo“.

Šiuo metu Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos batalionui vadovauja plk. lt. Andrius Jacina. Batalione tarnauja tiek profesinės karo tarnybos kariai, tiek nuolatinės privalomosios pradinės tarnybos kariai.

„Dar didesnis mūsų personalas atrodo, kai kalbame apie Marijampolės įgulą, kurią sudaro ne tik Vytenio batalionas, bet ir Kunigaikščio Vaidoto pėstininkų batalionas, krašto apsaugos pajėgų Dainavos apygardos I-osios rinktinės kariai, Šaulių Sąjungos 4 rinktinė, karo medicinos tarnybos įgula, taip pat veikia įgulų aptarnavimo tarnybos skyrius“, – pasakoja kapitonas L. Uleckas.

Paklaustas apie batalione tarnaujančių karių kasdienybę ir kario dienos rutiną kapitonas neslepia, kad karyba – sunkus ir atsakingas darbas, o karių dienotvarkė sustyguota pagal patvirtintus karinio rengimo ir pratybų planus: „Profesinės karo tarnybos karių kasdienybė susideda iš jaunų karių rengimo, patirties perdavimo ir svarbiausių logistinių užduočių vykdymo. Daug laiko kariai būna kelyje, pratybų vietose ir stovyklose, kuriose teikia logistinę paramą. Nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos kariai pagal

patvirtintą planą treniruojasi ir pratybų metu būna vertinami už individualius ir kolektyvinius įgūdžius, kurie padeda stiprinti krašto gynybą. Būdami dalinyje, kariai taip pat užsiima fizinio rengimo pratybomis, paskaitomis, kurios apima pilietinį karių ugdymą ir teorines žinias, susijusias su jų tarnyba.“

Dalinys dalyvauja visose svarbiausiose Lietuvos kariuomenės pratybose: „Brave griffin“, „Griffin lighting“, „Šerifas 2023“, „Inžinierių griausmas 2023“, „Geležinis vilkas 1“ ir „Geležinis vilkas 2“, „Perkūno tvirtovė 2023“ ir daug kitų tiek Lietuvos, tiek paties dalinio organizuojamose. Taip pat bataliono kariai dalyvauja ir visuomeniniuose bei informaciniuose renginiuose, kurių tikslas – Lietuvos gyventojus supažindinti su kariuomene.

Su Vytenio batalione naudojama karine technika įvairių švenčių metu turi galimybę susipažinti ir marijampoliečiai. Kapitonas L. Uleckas vardina: „Dalinyje naudojama logistinės paskirties ir transportavimo technika: įvairaus tipo sunkvežimiai ir žemagrindžiai tralai, gebantys transportuoti krovinį nuo 5 tonų iki 60 tonų, pakrovimo ir iškrovimo įranga. Ši technika geba transportuoti įvairaus gabarito ir svorio kitų dalinių techniką į pratybų vietas, suteikia galimybę transportuoti sąjungininkų sunkiąją techniką. Naudojami sunkvežimiai DAF FA 1400 kurovežiai, kuriais tiekiamas kuras. Pagrindinė naudojama transporto priemonė – SISU PLS, kuria gabenami svarbiausi logistinei paramai

teikti skirti kroviniai, konteineriai, kuro cisternos, lengvasis transportas, sanitarinė įranga.“

Su batalionu galima susipažinti ne tik švenčių ar renginių metu. Pats batalionas nėra visiškai uždaras visuomenei, sako kapitonas: „Dalinio viduje turime lankytinų vietų. Tai paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Vyteniu, freskų salė, kurioje galima pamatyti unikalios tarpukario tapybos, bei muziejus, kuriame galima susipažinti su Marijampolės miesto karine istorija. Bet kuri organizacija ar mokykla, norinti apsilankyti, gali kreiptis į batalioną ir susitarti dėl apsilankymo.“

Kapitonas L. Uleckas džiaugiasi, kad Marijampolėje kariai jaučia didžiulį palaikymą ir tikisi, kad kuriamas pasitikėjimas ir bendrystė tarp miesto gyventojų ir dalinio bei visos kariuomenės tik stiprės.

Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono nuotrauka

Baigiasi paspirtukų sezonas

Verslas džiaugiasi marijampoliečių vartojimo kultūra

Gintarė Sabaliauskienė

Jau trečius metus marijampoliečiai savo kelionėms mieste turi galimybę rinktis ekologišką alternatyvą – populiarius elektrinius paspirtukus. Šios transporto priemonės sezonui baigiantis, pasidomėjome, kaip formuojasi gyventojų įpročiai.

„Bolt“ dalijimosi paslaugų operacijų vadovas Benas Jurlovas trečiąjį elektrinių paspirtukų sezoną Marijampolėje vertina, kaip sėkmingą – tiek iš verslo, tiek iš vartotojų kultūros perspektyvos: „Maksimalus greitis, kuriuo gali riedėti „Bolt“ paspirtukai yra 25 km/h, taip pat kartu su miestu esame numatę ir lėtesnio eismo zonas, į kurias įvažiuoti paspirtukai greitį sumažina automatiškai. Galime pasidžiaugti, kad net ir be šių

privalomų reikalavimų, miesto gyventojai renkasi tikrai saugų greitį – vidutiniškai 12,9 km/h“.

Vertinant jau susiformavusią nuolatinį vartotojų kategoriją, matyti, kad vidutiniškai marijampoliečiai šiuos paspirtukus pasitelkia 1,4 km atstumui. O populiariausi kelionių maršrutai apima miesto centrą. Dažniausiai kelionės tikslu arba jos pradžia šiemet buvo renkamosi prekybos vietos – parduotuvės V. Kudirkos g. 3 bei Vytauto g. 48a.

Viešojoje erdvėje nuolat stebint kitų miestų patirtis (paspirtukų likimus medžiuose, krūmuose, ant tvorų ar kitose vietose), galime pasidžiaugti marijampoliečių kultūra.

„Vandalizmo, netinkamo elgesio ar nelaimingų atsitikimų su mūsų paspirtukais Marijampolėje pasitaiko

labai retai. Net ir tokiais atvejais nebuvo nei vieno atvejo, kad paspirtuko nebūtų galima suremontuoti – 100 proc. jų po techninio aptarnavimo ar smulkaus remonto vėl grįžta į miestą“, – sako Benas Jurlovas.

Tuo metu policijos pareigūnai, pastaruoju metu ypatingą dėmesį skiriantys paspirtukininkų eismui, primena: kol dar oro sąlygos leidžia naudotis šia transporto priemone, reikia nepamiršti, kad elektriniais paspirtukais galima važiuoti dviračių takais, pėsčiųjų ir dviračių takais arba dviračių juostomis, o kur jų nėra – tam tinkamu kelkraščiu. Važiudamas kelkraščiu, pėsčiųjų ir dviračių taku, šaligatviu, elektrinio paspirtuko vairuotojas privalo duoti kelią pėstiesiems, neturi jiems trukdyti, kelti pavojaus. Kai kelyje nėra dviračių tako, pėsčiųjų ir

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

dviračių tako arba dešinėje kelio pusėje nėra dviračių juostos, kelkraščio, taip pat tais atvejais, kai jais važiuoti negalima (duobėti ir panašiai), leidžiama važiuoti šaligatviu arba viena eile važiuojamosios dalies kraštine dešine eismo juosta, kuo arčiau jos dešiniojo krašto. Važiudamas važiuojamąja

dalimi, vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais arba dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o gale – raudonos šviesos žibintas. Važiujant tokia transporto priemone nepilnamečiams (iki 18 metų) privalomas saugos šalmas.

POLITIKŲ TRIBŪNA

Klausiamo Marijampolės politikų:**Kaip manote, ar Marijampolėje tiksliai planuojamos ir įsisavinamos ES skiriamos lėšos?**

Naujame Europos Sąjungos finansavimo etape Marijampolės savivaldybei numatyti skirti virš 75 mln. Eur, arba bent didžioji jų dalis, panašu, jau suplanuoti. Prie kitų planuojamų darbų jau kalbama apie ilgai laukto tilto Aušros g. statybas. Tačiau marijampoliečiams ilgus metus neduoda ramybės tema apie vis žadamą areną, kurios statybos, panašu, tampa vos ne Nacionalinio stadiono „amžinųjų“ statybų atitikmeniu, o artimiausiu metu didesnių žingsnių šiuo klausimu, greičiausiai, nebus. Todėl politikų klausiamo, ką jie galvoja apie ES lėšų paskirstymą savivaldybėje?

Gediminas Akelaitis
Krikščionių sąjunga

Žinodamas centrinės valdžios neigiamą požiūrį į regionus, vertindamas, kad Marijampolės savivaldybės Tarybos dauguma ir meras ne tos „spalvos“ (tai yra ne dabartinės Seimo valdančios koalicijos), pagrįstai galvoju, kad tų 75 milijonų Eur mes negausim. Skirti – tai nereikia, kad gauti.

Jeigu gautume, aš juos siūlyčiau panaudoti VŠĮ „Marijampolės ligoninė“ apleisto gydomojo korpuso renovacijai ir pritaikyti konsultacinei poliklinikai bei ankstyvos reabilitacijos stacionariniui skyriui atgaivinti.

Ligoniai vaikšto po visą ligoninę, ieškodami specialistų kabinetų. Ankstyvos reabilitacijos poreikis didelis visoje Lietuvoje. VLK įkainius už teikiamą gydymą padvigubino. Suprantama, kad reikia paruošti ir specialistus, nes vadinama pandemija „sunaikino“ buvusį kolektyvą.

Kitas projektas – Aušros tilto statyba. Miestas plečiasi, susisiekimą su kitomis miesto dalimis, darbovietėmis, mokyklomis, darželiais, gydymo įstaigomis privalome spręsti be transporto kamščių, kas ypač aktualu vadinamomis piko valandomis.

Dėl sporto arenos, daugiafunkcinio centro statybos, jeigu jis neatitiks europinių, tarptautinių reikalavimų pagal vietų skaičių, pagal tai, kad galėtų vykti ne tik krepšinio varžybos, bet ir kitų sporto šakų tarptautiniai turnyrai, čempionatai, aš dar gerai pagalvočiau.

Poreikis lėšoms buvo ir liks. Tarybos narių, mero, administracijos pareiga priimti sprendimus, kad būtų tenkinami ilgalaikiai žmonių lūkesčiai.

Erika Naikelienė
LVŽS

Jau keliolika metų Europos Sąjungos lėšomis Marijampolės miesto gerovę kurianti savivaldybės valdžia europinius pinigus daugiausiai investuoja į centrinės aikštės puoselėjimą,

trinkelėmis grįstus šaligatvius, remontuojamus kelius, parkus bei skverus. Artėja laikas, kada naujajame Europos Sąjungos finansavimo etape Marijampolei bus skirta virš 75 mln. Eur. Ar šie pinigai bus panaudoti efektyviai? Ar vėl bus manipuluojama patogiaisiais skaičiais, kad didžioji dalis šių lėšų jau suplanuota šaligatvių atnaujinimo darbams užbaigti? Marijampoliečiai ilgus metus laukia pažadėtosios arenos. Gal jau laikas išimti iš stalčiaus daugiafunkcinės arenos statybos projektą ir pasinaudojus savivaldybės bei Europos Sąjungos (ES) lėšomis įgyvendinti šias statybas?

Marijampoliečiai džiaugtūsi apčiuopiamu turtu, kuris išliktų ateinančioms kartoms!

Kęstutis Tumelis
LVŽS

Jeigu apibrėžiant būtent ES pinigų panaudojimą tik šiems dviem objektams – tiltui ir arenai – mano patarimas marijampoliečiams yra: išmeskit iš galvos, mažiau skaudės.

Pamokanti istorija apie vieną Lietuvoje veikiančio restorano savininę, kuri kelerius metus pergyveno, nes norėjo pakeisti meniu savo restorane, bet niekaip nesiryžo to padaryti. Paklausus, kodėl ji tiesiog nepaima ir nepakeičia meniu, jos atsakymas buvo, jog pakeitus meniu kils daug problemų su virėjais, klientais, kurie pageidautų senų patiekalų ir t.t. Pasiūlymas, prašviesinęs moters dienas, buvo – arba ryžkitės padaryti ir tvarkykitės su problemomis, arba meskit iš galvos, nes tai tik užima papildomą vietą galvoje.

Ne kartą mero išsakyta pozicija buvo, jog stadiono nebus be privačių investicijų. Prieš rinkimus galėjo žadėti viską, o po rinkimų, visai neseniai, dokumentu Nr. 1-269 stadionas buvo išbrauktas iš prioritetų sąrašo. Tai pasako labai daug apie mūsų valdančiųjų požiūrį į stadiono statybas.

Dėl Aušros tilto visgi esu optimistiškas ir tikiu, jog jis „kažkada“ bus. Darbai vyksta, statybos techninio projekto koregavimo darbai juda į priekį. Labai tikiu, jog tai ne tik pinigų švaistymas, bet galų gale tikrai pamatysime naują, gražų tiltą, kuris tikrai jau seniai reikalingas.

Man, kaip finansų komiteto nariui, svarbu yra pinigine išraiška ir ar sugebėsime rasti tuos finansus, kurie jau buvo skirti ministerijos nuo 2008 metų ir nepanaudoti būtent tilto statybai, iš kur dabar mes juos paimsime?

Tadas Prajara
LSDP

Vyriausybė taip susiderėjo su Europos Komisija, kad šiame finansiniame laikotarpyje sporto infrastruktūros statyti iš ES pinigų negalima, o visos kitos investicijos planuojamos tiksliai ir visi pinigai investuojami į reikalingus objektus.

Tik, žinoma, gaila, kad eilinį kartą savarankiškumo spręsti, kur tikslingiausia investuoti ES pinigus, nepalikta, apribojimų ir nurodymų kaip, kur ir kiek investuoti yra begalybė.

Dėl to tikrieji savivaldybės prioritetai lieka antrame plane, bet investuojame ten, kur leidžiama, ir tos investicijos visos naudojamos tiksliai – spręsti esamas savivaldybės žmonių problemas ir gerinti gyvenimo sąlygas.

Romualdas Makauskas
LSDP

Pirmiausia, reiktų apžvelgti, kokie gi galimi finansavimo šaltiniai, iš kurių vykdomas savivaldybės veiklų finansavimas. Tai savivaldybės biudžeto, Europos Sąjungos lėšos, valstybės lėšos pagal dotacijas ir valstybės investicijų programą bei skolintos iš bankų lėšos. Dar gali būti lėšos iš privataus kapitalo pagal koncesijų programą, bet jos yra brangios.

Savivaldybės Taryba savarankiškai sprendžia savivaldybės biudžeto lėšų paskirstymą ir panaudojimą (švietimas, socialiniai, kultūros, aplinkos ir kiti klausimai), o įtakos galimybės

kitiems finansavimo šaltiniams yra labai ribotos. Štai skolinimuisi iš bankų yra aiškios ribos, kad objektas patektų į valstybės investicijų programą – reikia net Seimo pritarimo, ES lėšų panaudojimas – labai reglamentuotas ir griežtai kontroliuojamas.

Todėl pradedant bet kurią savivaldybės projektą, pirmiausia sprendžiama, iš kokių lėšų jį galima finansuoti ir kaip tas lėšas kuo optimaliau panaudoti.

Kęstutis Traškevičius
TS-LKD

Marijampolės valdančiųjų socialdemokratų ES paramos planavimo klaidos, padarytos ankstesniais metais, lemia, kad krepšinio arenos neturime iki šiol. O ji galėjo atsirasti prieš 15 metų, kai 2004–2006 m. ir 2007–2013 m. ES investicijos galėjo būti skiriamos sporto kompleksų statyboms. Tuo metu, kai kiti miestai iš ES paramos statė krepšinio arenas, Marijampolė visą ES paramą (apie 20 mln. Lt) nukreipė futbolo stadiono ir dengto maniežo statyboms, o arenai pinigų neliko. Vėlesniuose 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. laikotarpiuose sporto kompleksams ES lėšos jau nebuvo skiriamos, o privatūs investuotojai sporto arenos statybų dalinai finansuoti nepanoro. Plačiau apie tai, kodėl neturime krepšinio arenos, esu rašęs straipsnyje dar 2017 m. Dauguma jame išdėstytų minčių yra aktualios ir šiandien, tik „planuojama“ arenos vieta persikėlė iš P. Armino į Vokiečių gatvę, o jos statybų kaina dėl pabrangusių statybų paslaugų ir nepamatotų Marijampolės valdančiųjų planų plėsti areną iki 3500 vietų padidėjo iki savivaldybei nepakeliamų 70 mln. eurų. Taigi, akivaizdu, kad arenos statybų kontekste ES paramos lėšos Marijampolėje planuojamos prastai.

Kęstas Spūdys
Demokratų sąjunga „Vardan Lietuvos“

Teisingiausiai situaciją apibūdina Marijampolės savivaldybės taryboje praei-

toje kadencijoje pasakytas teiginys, kad Marijampolėje yra du „anekdotai“, senas – apie Aušros tilto statybas ir naujas – daugiafunkcinė arena.

Norint pradėti statybas, pirmiausia reikia užbaigti projektavimo darbus. Arenos projektavimui nuo 2020 metų kasmet biudžetuose numatomos didelės sumos. Bendrai skirta suma jau viršija 730 tūkst. eurų, bet ir su šia išpūdinga suma per ketverius metus praktiškai nepajudėta iš vietos – projekto dar nėra, daroma daugybė pakeitimų, o apie projektavimo pabaigą net nekalbama. Kiek teko girdėti, arena nuo pirminio projekto jau nutolo tiek, kad turi mažai ką bendro su idėja, kuri laimėjo konkursą. Svarbu suprasti, kad arenos statyboms labiausiai trukdo ne finansavimas, o savivaldybės valdančiųjų negebėjimas dirbti.

Esu tikras, kad dauguma numatytų darbų, kuriems planuojama panaudoti ES lėšas, yra reikalingi mūsų savivaldybei, tačiau, jei jie bus naudojami taip neefektyviai, kaip iki šiol, vargu ar Marijampolės savivaldybės gyventojams bus sukurta apčiuopiama nauda.

Vaida Balniuvienė
Darbo partija

Kuriant programą reiktų atsakingai planuoti ir numatyti prioritetus, būtinus lėšų panaudojimui. Todėl planavimas turi būti nuoseklus ir įgyvendinamas, turi būti mąstoma apie ilgalaikę perspektyvą. Ir tiltas per Šešupę Aušros gatvėje, ir daugiafunkcinė arena – viskas yra suplanuota strateginiuose savivaldybės dokumentuose. Gaila, kad finansavimo eilė jiems juda labai lėtai, nes randama kitų „prioritetų“. Neieškoma alternatyvių finansavimo šaltinių ir būdų, kaip, pavyzdžiui, koncesijos būdu daugiafunkcinės arenos statyboms.

Todėl manau, kad už skiriamas ES lėšas galima padaryti daug daugiau, kokybiškesnių ir ilgalaikės perspektyvos darbų.

UŽ MIESTO

Mačiuliškių kaimo etnoarchitektūrinė sodyba – vienintelė tokia savivaldybėje

Gintarė Sabaliauskienė

Ar žinote, kokį kultūrinį paveldą turime ir galime didžiuotis? Tikriausiai dauguma marijampoliečių nenutuokia, kokį istorinių lobynų galime aptikti vos kirtę miesto ribas.

Štai Mačiuliškių kaime (Igliaukos sen.) iki šiol išlikusi, datuojama 1880 m. statybos, Jono Bazevičiaus etnografinė sūduvietiška sodyba. Ji šiandien – Valstybės saugomas kultūros paveldo objektas, kur apsilankius galima pajusti maždaug prieš 150 metų tvyrojusią dvasią.

Anot Kultūros paveldo departamento Alytaus – Marijampolės teritorinio sk. patarėjos Violetos Kasperavičiūtės, ši sodyba yra reikšminga architektūriniu ir savivaldybėje vieninteliu etnokultūriniu vertingųjų savybių pobūdžiu.

Dabar čia galima rasti stubą, klėtį ir tvarto liekanas.

„Sodybos ir pastatų planinė struktūra mažai keitėsi, sodyboje nėra tik buvusio kluono (sudegė 1950 m.). Stuba su klėtimi mažai pakitę, išlikę daug autentiškų architektūros elementų. Tvarto likę tik trečdalis pastato, nugriautoje dalyje likę tik pavieniai pamatų akmenys. Sodyboje išlikęs autentiškas lauko tualetas, ūkinis pastatas ir du seni bičių aviliai. Šulinio, tvoros ir vartų su varteliais išlikę tik pavieniai fragmentai“, – atliktų tyrimų duomenimis dalinasi V. Kasperavičiūtė.

Akį čia traukia itin išskirtinai dekoruoti klėties langai ir durys.

„Klėties pastate yra dvi durys: šiaurinėje sienoje durys dekoruotos tautinių ženklų motyvais, rytinėje pusėje prieangio durys – su

lentinių pjaustinių dekoru. Fasadų architektūrinis sprendimas – tradicinė (liaudiškoji) architektūra, būdinga Sūduvai“, – komentuoja Kultūros paveldo departamento specialistė.

Didelę sklypo dalį užima senų vaismedžių sodas, kurį pasodino čia ūkininkavę Motiejus ir Ieva Bazevičiai. Visu perimetru sodyba apšodinta lapuočiais medžiais. Pietinėje sklypo dalyje yra sena kūdra, šiaurinėje – stogastulpis, skelbiantis, kad čia yra Jono Bazevičiaus (vienintelio Motiejaus ir Ievos Bazevičių sūnaus) sodyba. Ievai ir Motiejui sodybą 1919 m. perleido jų patatė Jonas ir Ieva Brazaičiai.

„Iki II Pasaulinio karo visi sodybos pastatai, išskyrus klėtį, buvo dengti šiaudais. Klėtis, iš karto ją pastačius, dengta molio čerpėmis. Po karo (apie 1960 m.) buvo perdengtas stubos šiaudų stogas: pradžioje skiedromis, vėliau – šiferiu. 1970 m. pakeisti senesniojo stubos galo langai, pristatytas prieangis, perstatytos virtuvės ir stubos krosnys, atnaujintas interjeras – sienos iškljuotos tapetais, nudažytos durys, langai. Vėlesnių pakitimų nebuvo“, – pasakoja V. Kasperavičiūtė.

Šiuo metu sodyba negyvenama. Vaismedžių sodas apleistas. Pagrindiniai pastatai: stuba, klėtis, tvarto dalis išlikę autentiški, tačiau fizinė jų būklė – bloga. Ją lėmė nepakankama statinių priežiūra, konstrukcijų deformacijos, išorės paviršių pažeidimai, susmežę stubos pamatai, puvinys ir kitos fizinės, klimato poveikio bei mikrobiologinės pažaidos.

Departamento specialistė sako, kad šis kultūros paveldo objektas yra pri-

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

Išskirtinis klėties langų ir durų dekoras

vatus, tad valdytojas sprendžia, kaip ateityje jis bus įveikintas: „Turint tokį išskirtinės reikšmės etnokultūrinį objektą, viešasis interesas reikalauja, kad jis būtų išsaugotas ir prižiūrimas. Savininkai šiai dienai yra atlikę architektūrinius, konstrukcinius, polichrominius tyrimus, susipažinę su šios sodybos saugotinais autentiškais elementais. Atlikti tyrimai leis rengti projektą, kurio sprendiniuose būtų numatyti reikalingi tvarkybos darbai.“

Reikia tikėtis, kad tokiam unikaliai objektui nebus leista sunykti. O kol kas tikrai verta aplankyti ir pažinti nekilnojamas kultūros vertybes.

Kalbant apie autentiškas sodybas, skaičiuojama, kad jų Marijampolės savivaldybėje yra penkios: poeto

Anzelmo Matulevičiaus-Matučio sodyba (Igliaukos sen., Zomčinės k.), rašytojo Kazio Borutos gimtoji sodyba (Liudvinavo sen., Kūlokų k., Kazio Borutos g.), teisininko, visuomenės veikėjo Andriaus Bulotos sodyba (Marijampolės sav., Marijampolės m., P. Vaičiaičio g. 16), Buktos dvaro sodyba (Liudvinavo sen., Buktos k.) ir ši – Mačiuliškių kaimo etnoarchitektūrinė sodyba (Igliaukos sen., Mačiuliškių kaime).

Iš viso Marijampolės savivaldybės teritorijoje priskaičiuojama virš 100 nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, kurie yra lankytini ir saugotini, kaip šio krašto gyvi liudininkai, kalbantys ne iš vadovėlių, bet savo vieta, išraiška, paskirtimi.

Gintarės Sabaliauskienės nuotrauka

Trečdalis tvarto dar stovi, kitos dalies – tik pamatai

MMM KALĖDŲ MUGĖ

Išskirtiniai rankų darbo papuošimai taurėms „Bijūnai“

Jie ne tik papuoš, bet ir leis atrasti savo pasimetusią taurę. Nustebink draugę, mamą ar sesę šia originalia dovana! Komplekte - 6 vnt.

Užsakymai telefonu +370 69097085

Įvairios laminuotos edukacinės knygtutės vaikams!

Tai puiki dovana Kalėdoms ir ne tik! Galime pasiūlyti jau sukomplektuotas knygtutes arba galite susikurti ją patys, nes turime didelį užduotėlių pasirinkimą.

Daugiau darbų galite rasti Facebook paskyroje DOMINIQUE DESIGN.

Rankų darbo gaminiai

Nerti stalo padėkliukai, rankinės, pledai ir kt. Kalėdiniai dovanų rinkiniai, kuriuos sukomplektuosime pagal Jūsų pageidavimus.

Visa tai rasite FB paskyroje Pasinerk-crochet

Kelionių kvapai

Prabangūs, kokybiški namų kvapai iš viso pasaulio, kūno priežiūros kosmetika. Rankų darbo žvakės ir namų kvapai. Dovanos apsiperkantiems.

Kontaktai:

+370 699 98947

Vytauto g. 11, Marijampolė
Kalėdiniu laikotarpiu ieškokite mūsų ir Maxima XXX

MD raguolinė

Tokie patys, kaip ir Kazlų Rūdoje: minkšti, burnoje tirpstantys šakočiai – jau ir Marijampolėje įsikūrusioje kepyklėlėje.

Kontaktai:

+370 612 16655

Meškučių 1 - oji g. 9, Marijampolė
FB: MD raguolinė. Šakočiai.

MMM KALĖDŲ MUGĖ

Gaminatė žvakes? Kuriatė rankdarbius?
Mezgate kojines? Ar darote kažką kito,
kas galėtų būti puiki kalėdinė dovana?

**Praneškite apie tai
savo kraštiečiams!**

Kitame laikraščio numeryje visų
Jūsų skelbimai atsidurs viename
laikraščio puslapyje. Padėkite savo
kraštiečiams atrasti dovanas, o
svarbiausia, atrasti Jus.

Skelbimo kaina
„MMM Kalėdų mugėje“ – 10 €.
Sau vietą rezervuokite:

kaledos@mmm.lt

Sveikinimų koncertas

Nusiųskite sveikinimą per
Marijampolės Televiziją!

Užsakyti sveikinimą galite:

Užsukę į Marijampolės TV biurą
(Gedimino g. 11)

Paskambinę telefonu: +370 (699) 40110

Arba el. paštu biuras@marijampoles.tv

NUOLAIDA

50%

20 eur.

Be nuotraukos

25 eur.

Su nuotrauka

UAB „Miškų darbai“
**BRANGIAI PERKA MIŠKUS
VISOJE LIETUVOJE**

Tel.: 8 665 86 012,
8 687 49 953

SIENŲ ŠILTINIMAS

į oro tarpus

Tel. 8 696 42 020

PREKIAUJA SUKAPOTOMIS
MALKOMIS ĮVAIRIAIS KIEKIAIS!

- Beržas – 65 Eur už erdm.
- Alksnis – 55 Eur. už erdm.
- Ažuolas, uosis, skroblas –
80 Eur. už erdm.
- Mišrios – 62 Eur. už erdm.

Suvalkijoje pristato nemokamai!
Tel. +370 675 16005

LAPKRIČIO 24-30 DIENOMIS

Didžiojoje salėje:

„Noras“
24-30 d. 15 val.
26 d. 13 val.

„Šunyčiai patruliai 2.
Galingas filmas“
25 d. 13 val.

„Praėję gyvenimai“
24 d. 17.30 val.
25 d. 22 val.

„Laikinai jūsų“
24 d. 19.30 val.
25-29 d. 20 val.
30 d. 17.30 val.

„Bado žaidynės:
sakmė apie strazdą ir
gyvatę“
25 d. 17 val.

„Curmaniška aistra“
24 d. 21.30 val.
26-29 d. 17 val.

„Napoleonas“
30 d. 19.30 val.

Mažojoje salėje:

„Pabaisiukė“
24, 27-30 d. 15.15 val.
25, 26 d. 13.15 val.

„Nukritę lapai“
24-29 d. 17.15 val.

„Rūgštis“
24, 25 d. 19.15 val.

„Kapitonas. Pauliaus
Jankūno istorija“
25 d. 15.15 val.

„Santuoka keturiems“
24, 25 d. 21.15 val.
30 d. 17.15 val.

„Šeima“
26 d. 15.15 val.

„Praėję gyvenimai“
26-30 d. 19.15 val.

**Inter
Dekoras**

Interjero detalės:

- klasikinės užuolaidos
- romanetės
- austrijietės
- širmos
- lovatiesės
- pagalvės

MARIJAMPOLĖ
Vytauto g. 14

VILKAVIŠKIS
J. Basanavičiaus a. 4-1

lijanac@gmail.com

VYTAUTO ŠOKIŲ KLUBAS
Sasnavos g. 70, Marijampolė

Kiekvieną šeštadienį
17 val.
kam 30 m. ir daugiau

- ▶ **Biuro prekės**
- ▶ **Mokyklinės prekės**
- ▶ **Dailės prekės**

GEDIMINO G. 9, MARIJAMPOLĖ

+370 624 53097

PREKYBA.BIUROSPEKTRAS@GMAIL.COM

NT BROKERĖ INGA CIESIŪNĖ

**VISOS
NEKILNOJAMOJO
TURTO PASLAUGOS
SUVALKIOJE**

+37061489376

DIRBU TAM, KAD BŪSTAS TARNAUTŲ JUMS

HOLKAS
STATYBA-PREKYBA
UAB
Langų ir durų centras

+370 670 83032 info@holkas.lt www.holkas.lt

**K 1 O
9 D 8
A 7 S**

Gedimino g. 28A,
Marijampolė

(8-659) 50426

info@xkodas.lt

www.xkodas.com

Beraktės išmanios spynos

Elektroninės spynos

- ▶ **VERSLUI**
- ▶ **NAMAMS**
- ▶ **NUOMAI**

Gardžios dovanų idėjos Kalėdoms!
www.jorus.lt
Nuolaidos kodas MMM20

Šlepetija

MARIJAMPOLĖ, GEDIMINO G. 2

rankų darbo šlepetės
visiems

išsiskiriančios
savo kokybe

unikalus
dizainais

Marijampolės
televizija

Internetinis
portalas

mmm.lt

Miesto
laikraštis

Marijampolės regiono žinios, naujienos
ir aktualus turinys kiekvienam patogaus forma

PROGRAMA

2023-11-27 - 2023-12-03

PIRMADIENIS 2023-11-27

07:30 Marijampolės savaitė k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės savaitė k.
10:10 Be spalvų: depresija k.
10:40 IQ verslas k.
11:10 Marijampolės savaitė k.
11:40 Noriu daugiau k.
12:10 Diskusijos iš esmės k.
13:00 Žuvys kalba k.
13:40 Marijampolės savaitė k.
14:10 Delfi diena k.
15:00 Be spalvų: depresija k.
15:30 IQ verslas k.
16:00 Diskusijos iš esmės k.
16:50 Delfi diena TV

17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Menas būti sveikam k.
19:30 Įjunkim šviesą
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Tvari Lietuva
21:50 Duok leteną
22:20 Išradėjų biuras
22:30 Marijampolės TV žinios k.

ANTRADIENIS 2023-11-28

07:30 Marijampolės TV žinios k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės TV žinios k.
10:10 Menas būti sveikam k.
10:40 Įjunkim šviesą k.
11:10 Marijampolės TV žinios k.
11:40 Iš esmės k.
12:30 Tvari Lietuva k.
13:00 Duok leteną k.
13:30 Išradėjų biuras k.

13:40 Marijampolės TV žinios k.
14:10 Delfi diena k.
15:00 Menas būti sveikam k.
15:30 Įjunkim šviesą k.
16:00 Iš esmės k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Suprasti Rusiją
19:30 Gyvenimo ritmu
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Nesuklaidinti
22:05 Misija ūkis
22:30 Marijampolės TV žinios k.

TREČIADIENIS 2023-11-29

07:30 Marijampolės TV žinios k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės TV žinios k.
10:10 Suprasti Rusiją k.
10:40 Gyvenimo ritmu k.

11:10 Marijampolės TV žinios k.
11:40 Iš esmės k.
12:30 Nesuklaidinti k.
13:15 Misija ūkis k.
13:40 Marijampolės TV žinios k.
14:10 Delfi diena k.
15:00 Suprasti Rusiją k.
15:30 Gyvenimo ritmu k.
16:00 Iš esmės k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Finansų akademija k.
19:30 Atraskime Sūduvą k.
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės
21:20 Ekonomika šiandien
21:50 Sveikatos laikas
22:40 Marijampolės TV žinios k.

KETVIRTADIENIS 2023-11-30

07:30 Marijampolės TV žinios k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės TV žinios k.
10:10 Finansų akademija k.
10:40 Atraskime Sūduvą k.
11:10 Marijampolės TV žinios k.
11:40 Iš esmės k.
12:30 Ekonomika šiandien k.
13:00 Sveikatos laikas k.
13:50 Marijampolės TV žinios k.
14:20 Delfi diena k.
15:10 Finansų akademija k.
15:40 Atraskime Sūduvą k.
16:10 Iš esmės k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 MMM klubas - Sūduvos verslai
19:30 Verslios mamos
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Iš esmės, Delfi TV
21:20 Tarp keturių sienų
21:50 Tėvystė praktiškai
22:30 Marijampolės TV žinios k.

PENKTADIENIS 2023-12-01

07:30 Marijampolės TV žinios k.
08:00 Delfi diena k.
08:50 Dienos klausimas k.
09:40 Marijampolės TV žinios k.
10:10 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
10:40 Verslios mamos k.
11:10 Marijampolės TV žinios k.
11:40 Iš esmės k.
12:30 Tarp keturių sienų k.
13:00 Tėvystė praktiškai k.
13:40 Marijampolės TV žinios k.
14:10 Delfi diena k.
15:00 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
15:30 Verslios mamos k.

16:00 Iš esmės k.
16:50 Delfi diena
17:40 Dienos klausimas
18:30 Marijampolės TV žinios
19:00 Be spalvų: depresija
19:30 Pasiruošk šventėms su MMM
20:00 Marijampolės TV žinios k.
20:30 Noriu daugiau
21:00 Skaitmeninė karta
21:15 Žalias sprendimas
21:30 Išpažintis su Marija k.
21:50 Žuvys kalba
22:30 Marijampolės TV žinios k.

ŠEŠTADIENIS 2023-12-02

08:00 Savaitgalis su muzika
09:30 Marijampolės TV žinios k.
10:00 Menas būti sveikam k.
10:30 Įjunkim šviesą k.
11:00 Suprasti Rusiją k.
11:30 Sveikatos IQ
11:40 Duok leteną k.
12:10 Nesuklaidinti k.
12:40 Tėvystė praktiškai k.
13:20 Išradėjų biuras k.
13:30 Sveikatos laikas k.
14:20 Atraskime Sūduvą k.
14:50 Socialiniai skauduliai
15:50 Pasirinkę Lietuvą
16:20 Marijampolės savaitė
16:50 Sveikinimų koncertas
17:20 Menas būti sveikam k.
17:50 Įjunkim šviesą k.
18:20 Suprasti Rusiją k.
18:50 Pasiruošk Šventėms su MMM
19:20 Savaitgalis su muzika

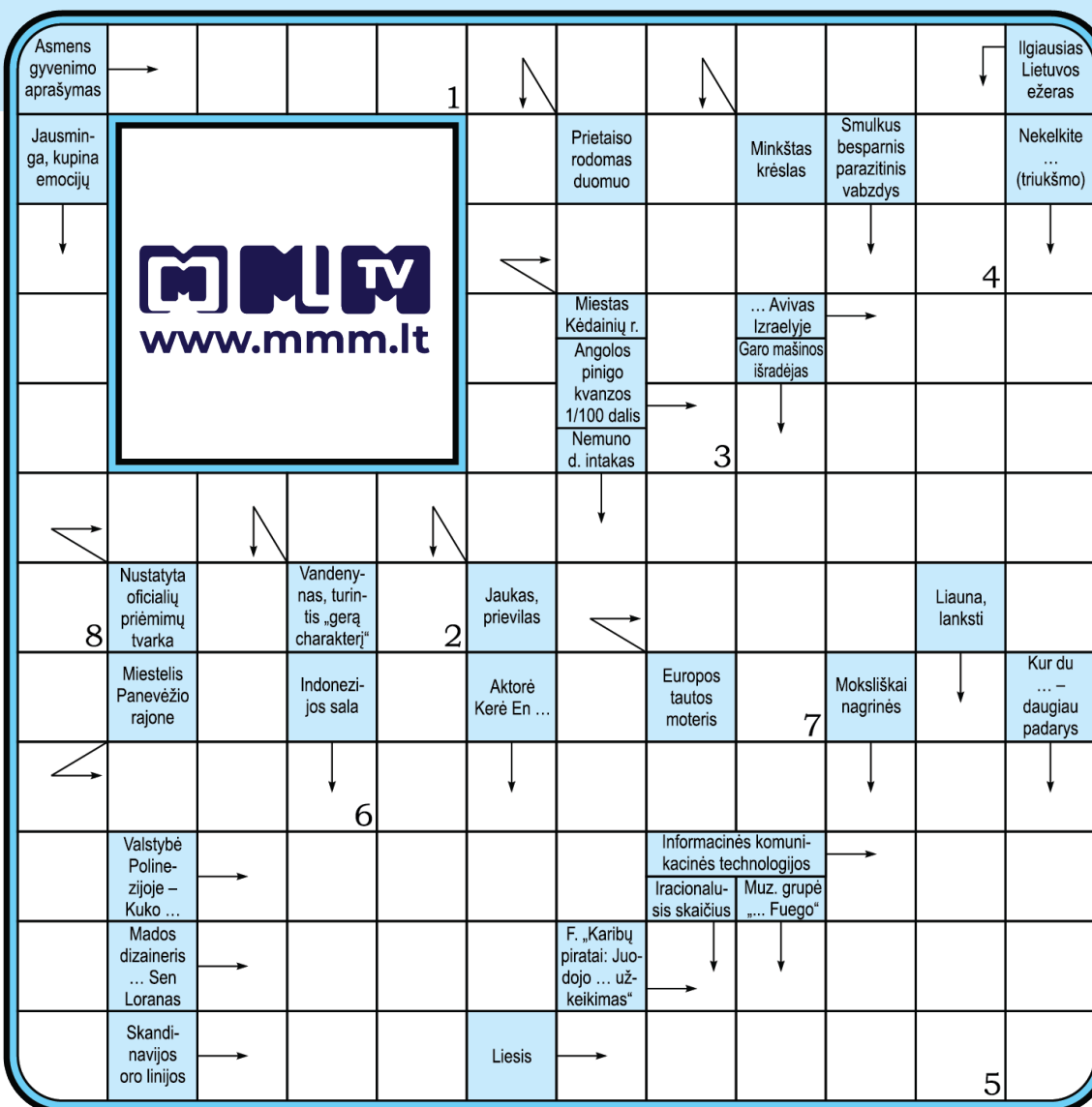
SEKMADIENIS 2023-12-03

08:00 Savaitgalis su muzika
10:30 Šv. Mišių tiesioginė transliacija
11:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
12:00 Verslios mamos k.
12:30 Atraskime Sūduvą k.
13:00 Be spalvų: depresija k.
13:30 Pasiruošk šventėms su MMM
14:00 Geroji naujiena k.
14:30 Marijampolės savaitė k.
15:00 Sveikinimų koncertas k.
15:30 Finansų akademija k.
16:00 Atviros širdies fondas
16:30 Galim kartu
17:00 Tėvystė praktiškai k.
17:40 Socialiniai skauduliai k.
18:25 Kaip padėti sau
19:00 Finansų akademija k.
19:30 MMM klubas - Sūduvos verslai k.
20:00 Savaitgalis su muzika

Spręskite kryžiažodį ir laimėkite prizus!

Išspręskite kryžiažodį ir siųskite atsakymus el. paštu redakcija@mmm.lt arba įmeskite į redakcijos pašto dėžutę, esančią adresu Gedimino g. 11, Marijampolė. Siųsdami atsakymus, nepamirškite nurodyti savo vardo, pavardės ir telefono numerio.

Burtų keliu išrinksime vieną nugalėtoją, kuriam atiteks Miesto laikraščio redakcijos prizas – knyga.

Atsakymų laukiame iki 2023 m. gruodžio 5 d.

Sudarė Danutė Šulcaitė

1	2	3	4	5	6	7	8

Praėjusio kryžiažodžio atsakymai:

Vertikalčiai: Statkevičius. Fabijoniškės. Išta. Adata. Kalbu. Irma. Ribos. Aistra. Ana. Ūsus. EE. Min. Nuogula. LOT. Vėjaupiai.

Horizontaliai: Lūšna. Trakai. Draugovė. Amis. Kojotas. Mula. Teilor. Veni. Renata. Iškra. Štai. Iškalba. Bon. Sausainiai.

Pažymėtuose langeliuose: Monstras.

NEMOKAMĄ „Miesto laikraštį“ (ISSN 1822-5667) leidžia Viešoji įstaiga Marijampolės televizija (įm. kodas 151455022, vienintelis dalininkas Viešoji įstaiga „Atviros visuomenės forumas“).

Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Kitas numeris – 2023 m. gruodžio 07 d.

Redakcijos adresas: Gedimino g. 11, Marijampolė

Tel. +37066969190, el.p. redakcija@mmm.lt

Redaktorė Daiva Balčiūnė

Dizaineris-maketuotojas Martynas Klimašauskas

Tiražas 6020 egz.

Spausdino „Polska Press Sp.z.o.o.“

Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu. Už skelbimų ir mokamų straipsnių turinį redakcija neatsako.

Perspaudinti ar kitaip naudoti bet kokį laikraščio turinį galima tik gavus išankstinį redakcijos sutikimą.

Praėjusio kryžiažodžio konkurso nugalėtoju burtų keliu išrinktas **Edvinas Meškuotis**.

Sveikiname!

Jam atitenka redakcijos prizas – knyga. Su nugalėtoju susisieksime asmeniškai.